

การแอบมองและข้อดูที่ปรากฏในภาพยนตร์

นางสาวชวศรี งามประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-064-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GAZING AND VOYEURISM IN FILMS

Miss Chusri Ngamprasert

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

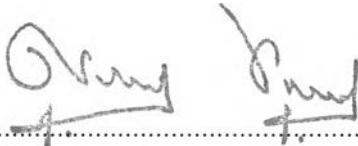
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

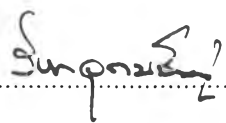
ISBN 974-332-064-4

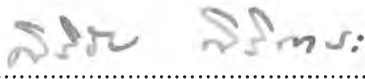
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การแอบมองและจ้องดูที่ปรากฏในภาพยนตร์
โดย นางสาวชุศรี งามประเสริฐ
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

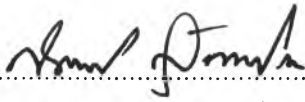
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์กิตติศักดิ์ สุวรรณโกศล)

ชูศรี งามประเสริฐ : การแอบมองและจ้องดูที่ปรากฏในภาพยนตร์ (GAZING AND VOYEURISM IN FILMS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกาษา , 170 หน้า. ISBN 974-332-064-4

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีในการใช้การแอบมองและจ้องดูเพื่อการสื่อความหมายในภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง และเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของภาพยนตร์ดังกล่าวเพื่อจะได้ทราบว่าภาพยนตร์ทั้งหมดสามารถจัดอยู่ในกลุ่มของภาพยนตร์แนวเดียวกันได้หรือไม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาความหมายจากตัวบทภาพยนตร์โดยอาศัยทฤษฎีการแอบมองจ้องดู ทฤษฎีสัญญาวิทยา สัญญาวิทยาของสื่อภาพยนตร์ และแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีลักษณะร่วมกันในด้านมุมมอง โครงสร้าง แนวคิดหลัก การสร้างตัวละคร แรงจูงใจ และฉาก แต่องค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอ

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีธรรมเนียมแบบแผนและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นลักษณะเฉพาะร่วมกัน ซึ่งทำให้สามารถจัดอยู่ในกลุ่มของภาพยนตร์แนวเดียวกันได้

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต ชูศรี งามประเสริฐ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4085068928 : MAJOR / MASS COMMUNICATION
KEY WORD: GAZING / VOYEURISM / FILM / SEMIOLOGY

CHUSRI NGAMPRASERT : GAZING AND VOYEURISM IN FILMS. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D. 170 pp. ISBN 974-332-064-4.

This research was aimed at analysing the strategies used in films to use gazing and voyeurism for creating the signification and analysing the films's elements in order to find out whether the selected films could be arranged in the same genre. The research was based on the qualitative approach to figure out the meaning in the film texts. Voyeurism , Semiology, Semiology of the Cinema and the analysis of form and content were applied. The results are as follows :

1. There are some characteristics that these films share, for example, point of view, structure, theme, characterization, motivation and scene. Anyway detailed elements may vary according to what the films refer to.
2. The study indicates that all the selected films share common traditions and basic structures enabling them to be catagorized in the same film genre.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด อาจารย์กิตติศักดิ์ สุวรรณโกศล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ กรุณาแนะนำรายชื่อภาพยนตร์และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้ง รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันทน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ Nick Browne ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ แก่ผู้วิจัยเป็นเวลากว่า 3 เดือน รวมถึงให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ วิทยา นาควัชระ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ผู้วิจัยเข้าไปขอข้อมูลด้านจิตวิทยาซึ่งจำเป็น อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดาที่ได้ให้ความสนับสนุนทางการศึกษาและให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ขอขอบคุณพี่ๆ ทั้ง 6 ของผู้วิจัย เพื่อนร่วมรุ่นทุกคน โดยเฉพาะปุ๋ย อำ ปุ่ม แอน แหม่ม เอ็ม รวมถึงคุณพุดล ดวงมี ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัย และขอขอบคุณ สำหรับกำลังใจอันอบอุ่นที่ให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชูศรี งามประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 ข้อสันนิษฐาน	8
1.6 นิยามศัพท์	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ทฤษฎีการแอบมองจ้องดู	10
2.2 ทฤษฎีสัญญาวิทยา	16
2.3 ทฤษฎีสัญญาวิทยาของสื่อภาพยนตร์	20
2.4 แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา	23
3 ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.1 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.3 การนำเสนอข้อมูล	35
4 การวิเคราะห์กลวิธีในการสื่อความหมายผ่านการแอบมองจ้องดูในภาพยนตร์	36
4.1 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Rear Window	38
4.2 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Peeping Tom	53
4.3 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Blow-Up	69
4.4 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Chinatown	77

บทที่	หน้า
4.5 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Body Double	87
4.6 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Blue Velvet	93
4.7 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Sex, Lies and Videotape	106
4.8 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Monsieur Hire	117
4.9 การวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Proof	125
5 การวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบของภาพยนตร์	135
5.1 มุมมอง (Point of View)	136
5.2 โครงสร้าง (Structure)	138
5.3 แนวคิดหลัก (Theme)	140
5.4 การสร้างตัวละคร (Characterization)	141
5.5 แรงจูงใจ (Motivation)	146
5.6 ฉาก (Scene)	150
6 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	152
6.1 ข้อจำกัดในการวิจัย	155
6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	155
รายการอ้างอิง	157
ภาคผนวก	159
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Rear Window	160
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Peeping Tom	162
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Blow-Up	163
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Chinatown	164
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Body Double	165
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Blue Velvet	166
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Sex, Lies and Videotape	167
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Monsieur Hire	168
เนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์เรื่อง Proof	169
ประวัติผู้เขียน	170